

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1. szám, földszint balra.

Bérmentellen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kazinczy-utca 1. szám, földszint balra.

Hirdetések díjazás szerint.
Egyes szám 5 kr., ünnepek és vasárnaputáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY.

Politikai, társadalmi és közgazdasági napi lap.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 frt.
Fél évre 6 frt.
Negyedévre 3 frt.
Egy hóra 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre 14 frt. — kr.
Fél évre 7 frt. — kr.
Negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.
Százalékot nem adunk.

A háborúról.

— Február 5.

A háború lehetősége napról-napra nyer félelmetességében. A mióta az osztrák-magyar-német szövetség hatalmas okmánya felidézte ismét az erős puskapor-szagot, nem hagyott alább a háború ki-sértése, s bár a vázolatok népekben igen félelmetes hangulatot támasztott.

Itéli azonban arról, hogy a döntés milyen lesz, nem lehet mindaddig, míg Szentpétervárról hiányoznak a hírek, úgy sem teljes a kép, mely felől ítélnünk; de azt ismételtük, hogy minden oldalról vett értesüléseink szerint irányadó körökben, a nélkül, hogy béke intencióktól bármiben is eltértek volna, teljes nyugodtan néznek a köztétél által okozható fejlemények elébe. Nincs okunk hinni, hogy a fejlemények a béke irányát vesznek, s ez magyarázza az értesüléseink szerint berlini és bécsi irányadó körökben a helyzet megítélésére körül tanusított teljes nyugalmat; de — s ez már saját meggyőződésünk — maga a szövetség ténye jogosultá tenné a fejleményekkel szemben való teljes nyugodt magatartást az esetre is, ha a fejlemények a vázolatok ellenére azt tanusítják, hogy Oroszország oly utra tér, melyen a béke szövetség tényezőit szemben találja magával.

A szombati berlini reggeli lapok a német-osztrák-magyar szövetségi szerződés közzétételével foglalkoznak s kiemelik annak kiválóan békés jellegét, valamint azt, hogy a szerződés közzétételének Párisban és Pétervárott megügytatólag kell hatnia, ha ott csakugyan kétkeltek volna a szövetség békés jellegében. Ez egyáltalán figyelmeztetés és intés a béke zavarónak, bárki legyen is az.

A „Times“ — mint tegnapi távirataink jelentették, — az osztrák-magyar-német szövetségi szerződés közzétételét oly eseménynek mondja, melynek komoly jelentőségét e pillanatban lehetetlen kicsinyelni. Most már az a kérdés, hogy a szerződési okirat közzététele Oroszországot bölc visszavonulásra, vagy határozottabb cselekvésre fogja-e indítani. Még semmikép sem világos, vajjon az intéselegé-e a béke fenntartását. E letelepedés az arculcsapás, melytől Oroszország büszkeségének pirulnia kell; nem maradt más hátra, mint ehhez folyamodni, mert különben a háború kitörése esetén a szövetségi hatalmakat az a szemrehányás érte volna, hogy elhallgattak olyasmit, ami a szerencsétlenséget elháríthatta volna. De Oroszország most már nem változtathatja meg kihívó politikáját a nélkül, hogy eljárása a fenyegetéstől való megrettenés színezetével ne bírna. Oroszország választását függnek a csaknem kiszámíthatatlan horderejű következmények.

A harc még kikerülhet, de ha felidéztek, bizonyára nem fog véget érni addig, míg lényeges biztosítékok nem nyerne nek arra nézve, hogy Európa egy ideig kipihenhető azt az állandó nyugtalanságot, melynek most ki van téve.

A „Standard“ a közzétételben a csárhoz intézett komoly és kétséget kizáró figyelmeztetést lát azon veszélyre, a melybe rohanna, ha a békét megszegni szándékoznék. A leveretés nemcsak a Bosporus iránt táplált orosz terveknek vagy az elvesztett tartományoknak visszahódítására irányuló francia törekvéseknek hajótörést, hanem a legyőzött béke zavaró teljes megbénítását és területének újabb megcsönkítését jelentené.

A párisi lapok közölve az osztrák-magyar német szövetségi szerződést, annak publikálásá a krízis eldöntésére igen nagy horderejűnek mondják. A „Figaro“ azt hiszi, hogy a csár nem engedni magát megfélemlíteni. A közzététel szövetségi szerződés történetére nézve tájékoztatást nyújtanak a következő adatok: Vil-

mos német császár 1879. augusztus 19. elhagyta a salzburgi fürdőhelyeket, Bismarck herceg Kissingenből Gasteinba ment utokurára. Ott, ugyan ama hó 28-án, Andrássy gróf külügyminiszter látogatását fogadta. Andrássy gróf visszalépése akkor már elhatározott dolog volt, utódja nevét is tudták már. Gasteinba valóította meg Andrássy gróf nagy diplomáciai művét, ott jutottak befejezésre német-osztrák-magyar szövetségi szerződésre vonatkozó tárgyalások.

Ugyanakkor egy másik nagyjelentőségű esemény is történt, a melynek részletei még sokáig titokban fognak maradni s mely Bismarck és Andrássy találkozásának czéljával határozott ellentmondásban volt. Aug. 29-án, egy nappal később, hogy Gasteinban a fentebbi találkozás történt, Manteuffel tábornagy, a német császár közvetlen megbízásából Varsóba ment, az ott időző III. Sándor csár udvözlésére. — A német császár szíve ama vágyának kívánt eleget tenni hogy elejét vegye a Németország és Oroszország között jelentkező elhidegülésnek s azért utját egyengettette a később valóban létrejött alexandrovi találkozásának. Berlinben bizonyos körök nagyon bosszankodtak azon, hogy az idősebb német uralkodó keresi föl az ifjabb orosz czárt, orosz földön és Bismarck a „Nordd. Allg. Ztg.“-ban kijelentette, hogy az alexandrovi találkozásnak semmiféle politikai jelentősége sincs. De Bismarck hercegnél még elégedetlenebb volt Gortschakoff herceg, a ki pár nappal később szeptember elején Baden-Badenben Peyramont francia hírlepiró előtt ki is onté szíve keserűségét Németország ellen. Ez nagyon kapóra jött Bismarck herceg és Andrássy megkezdett akciójára és Bismarck szeptember 21-én Bécsbe ment, hol fényes fogadásban részesült.

Szeptember 24-én uralkodóknál aláírta a szövetségi szerződést. Nem ily könnyen ment a dolog a német császár részéről; október 15-ig húzódott az ügy, a mikor ugyanis Stollberg gróf, a kan-czellár helyettese Baden-Badenben a német uralkodót elé terjesztette az okmányt és az alá is íratott. Híre járt az időben, hogy Bismarck herceg hatalmas beszéddel igazolta be a szövetség szükségét a porosz minisztertanácsban és visszalépését helyezte kilátásba, ah az visszautasították.

Közel kilenczed éve áll fenn a német-osztrák-magyar szövetségi szerződés. Több ízben szó volt azóta meghossz-szabításáról, de a közözött szöveg mi sem emlit érvényben maradásának idő-tartamáról s így a meghosszabítás szükségé sem foroghat fenn.

HIREK.

Arad és Vidék.

— A budapesti posta tegnap ismét el-maradt. A kávéházak lapok nélkül voltak a szerkesztőségünk is csak a késő éjjeli órákban kapta meg a saját postáját, miből a legutósebb természetü közleményeket igyekszünk felhasználni.

— Az első aradi takarékpénztár tegnap délelőtt fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Id. Andrássy Károly elnölete alatt jelen voltak: Nikodem János, Domány József, Kristófy Zsigmond, Lukácsy Miklós, Antalffy Endre, Kornay Károly, Varjassy József, Müller Károly, ifj. Andrássy Károly, Weidenfeld Lajos, Lustig Adolf, Assael Abraham, Herz Miksa, Kunzel János, ifj. Kristófy János, Spitzer Rezső, Sonntag Gyula, Dobiaschi Adolf, Bing Ede, Pozsgay Lajos dr., Dániel Kálmán, Sallai Béla, dr. Lukácsy Lajos, Klein Samuel, Kneffel Károly, Steiner Jakab, Szalay Antal, Schusztér Illés dr., Illmann Ottó, Wadowszky Gusztáv, Ring Lajos, Szentpétery Antal és Robitzek Agost dr. Elnök megnyitván az ülést, konstatalja hogy az határozatképes, miután 32 részvényes 103 részvényt deponált, majd a jegyzőkönyv hitelesítésére Sallai Béla dr., és Müller Károly urakat kéri fel. Jelenti ezután, hogy az a bizottság, mely az alapszabályok át dolgozására küldetett ki, erre vonatkozó munkálatait már benyújtotta. — Lukácsy Miklós előadja a munkálatait történetét s hivatkozva arra, hogy azt két

bizottság is behatóan tárgyalta, majd az igazgatóság is felülvizsgálta és helyesnek találta, indítványozza, hogy az egész alapszabályzat általánosságban elfogadjassék. Ugyanily értelemben szólaltak fel Kristófy Zsigmond, Varjassy József és Kornay Károly is. Nikodem János csak egy §-ra nézve ajánl módosítást. Ő ugyanis a tervezettel szemben azt szeretné, hogy az értékpapirokból származó nyereség mindig a külön tartalékalaphoz csatolassék. Kornay Károly helyesli a szabályzat érintett §-át s méltányosnak találja, hogy a közgyűlés döntse el időnkint a helyzetnek megfelelőleg, hogy az értékpapirokból származó nyereség a külön tartalékalaphoz csatolassék-e vagy pedig a részvényesek között osztassék ki. Antalffy Endre úgy látja, hogy Nikodem nem tesz különbséget az eladott és el nem adott értékpapírok között, holott az alapszabályokban a különbség világosan körüvonalazva van. Ha az el nem adott papírok hoznak értékelést folytán a társulatnak nyereséget, úgy az minden esetben a tartalékalaphoz csatolassék, hogy az esetleg ugyane téren beállható veszteség felezetet megtalálja. De lehet egy másik eset is. Ha régebben vett értékpapírok később nyereséget eladottnak és így már a társulat azokon nem veszhet többé, úgy a befolyt nyereséget méltányosan csak is a részvényesek között lehet szétosztani. (Helyeslés.) Miután pedig az alapszabályokon megállás, hogy azok érett megfontolás és komoly tanulmányozás után készültek, ajánlja ő is, hogy azok egyszerűen elfogadjassanak. Varjassy József teljesen egyetért Antalffyval és hozzájárul ahhoz, hogy az alapszabályok általánosságban elfogadjassanak. A közgyűlés ezután az alapszabályokat egyhangul elfogadta s kimondta, hogy a törvényszékhez benyújtandó példányt Id. Andrássy Károly, Lukácsy Miklós, Müller Károly és Sallai Béla dr. írják alá. Andrássy Károly indítványára ezután a bizottságnak, mely a munkálatait benyújtotta, jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, ugy szintén Nikodem János indítványára Lukácsy Miklós vezértitkárnak is, a kinek az alapszabályzat készítésében oroszlandásra van s a ki 27 év alatt szerzett gazdag tapasztalatait és tájékozottságát, valamint lényes tehetségeit egyaránt érvényesítte úgy, hogy az intézetnek minden egyes tagját igazán hálára kötelezte.

— Balon és jégén. A koresolya-egylet pompásan viseli magát. Szombaton éjjel a bálteremben, vasárnap egész nap a jégpályán muzsikáltatta a publikumot. A szédítő val-czer és a tomboló csárdás után elhúlik a fényezett bál cipő és előkerül az éles koresolya, mely villámgyorsan siklik végig a jégpályán. Es az izgalmas bál éj után nyugalomra tér szép leány, hamar és kíváncsian nyitja fel szemeit, ha a vajjon fagyott-e; nem ér rá az emlékekkel foglalkozni, — hiszen a jégén folytatni lehet azt, a mi a parketákon abba maradt. Es midőn a csengő zeneszó mellett a hamar egymásra talált ifjú pár karöltve lebben tova, és újra ballezik a vidám kacaj, a sziporkáló éles, a révedező szem bálteremnek nézi a jégpályát is és azt képzeli el, hogy még mindig tart az édes, az a kébítő, gyönyörrel telt éjszaka. Mennyi bü-vös varázs fogta el a bálodót a oszilgó teremben, hol fejedelmi szépségtű asszonyok és rózsapiros arcu fiatal leányok jászolták a tündérek földre kölesözött vasszedelmek játékát. Különbözik pedig a régi szépségek új diadala ez ismét. Kénn a jégpályán is ismerős mosolyfal találkoznak mindentűt s csak egy-egy új alak tűnik fel, hogy segítsen a többieknek hódítani. Egy csillagszemű leány, kit a budapesti jégpálya kölesözött rövid időre az aradiaknak, egy mosolygó gyermek királynői méltósággal, egy oszodaszép anygal, a kit talán a megdölgöző ég adott cserébe. Azért a sok szép leányok, a kiket az idei farsang alatt is elraboltak tőlünk. Merész szeszélyes alakokban fut végig a sikos jégén egy-egy karosú szép és versenyző, szélaj rohamban nyomul utána a gavallérhad. Boldog a ki eléri. Es a leányka kacsagra kerül ki az egész havat és kergetve, de utól nem érve, koresolyázik tovább ki-faradhatatlanul. Pedig talán bálozott ő is egész éjszaka. Arad mulat mindenütt. Es mire a nap lenyugszik, átvándorol a mulató csoport a vasuti vendéglőbe, a hol újra a nyiretyűtű veszi át a szerepet. Összeeseng a pohár, megzendül a dal és folyik tovább a mulatás. Es a le nem nyugozható csapatugó jó kedv nem is fél a farsang végétől. Beleviszi a jökédvű közönséget a bójtba, és ezt

után megtáncoltatja és mulattatja úgy, hogy az is sírva vesz bucsut a mulatóktól.

— Drága halott. Aradváros községi leányiskoláinak drága halottja van. Legbuc-góbb és majduem legrégebb tanítóinak egyike gyászra valóan fekszik. Szilágyi Györgyné szül. Szalay Amália, 14 évi lankadatlan szorgalmi szolgálatt és hosszú szünet után itt hagyta szerető oszládját, itt hagyta szeretőt iskoláját, mely kettőért szíve lelke összes erejével dolgozott. Tizennégy évet töltött Arad leányainak nevelésében és oktatásában és ez idő alatt nemcsak tanítványaikat és azok szüleit szeretőt és bizalmat, hanem a hatóság elismerését is kiérdemelte. A boldogult Fehérmegyében, Sárbovárdon született, Budapestben tette le a képesítő vizsgálatot s 1874-ben, tehát Arad leányiskoláinak első fejlődése korában választott meg. A nőház pályá ótis megtörté s a tizedik kártársnői között, kik oly korán tértek nyugalomra. Valóban fájdalmas körülmény, hogy majduem minden esztendőre egy egy kedves tanítónő esik áldozatul. Az idej esztendő nemcsak fájdalmas, hanem kegyetlen is volt, a mannyiben rövid öt hónap alatt két legrágább tanítónőnk, Balogh Irmat és Szilágyi Györgynét ragadta el. Ez a szomorú körülmény egymagában elég, hogy tanítónőink iránt legnagyobb elismeréssel és szeretettel legyünk, kik csakugyan életüket áldozták fel, midőn Muzsák oltára elé lépnek. A szomorú gyászestéről a következő gyászlevelet kaptuk: Szilágyi György saját, valamint gyermekei: Sándor és László, továbbá apósa Szalay Sándor, anyja öz. Szilágyi Zsigmondné, szül. Ráin Veronika, sógorúnje Bán Istvánné, szül. Szalay Agnes, testvérei öz. Korekes Sándorné, szül. Szilágyi Luiza, Mari, János és Zsigmond, ugy számos rokon, ösmerős és jó barát nevében is megtört kebellet jelenti a felejtethetlen hű nő, illetőleg a gondos édes anya, leány, menyestvér és rokon Szilágyi Györgyné, szül. Szalay Amália, Arad szab. kir. városi közs. tanítónőnek, f. hó 5-én, d. e. negyed 10 órakor, életének 33-ik, boldog házasságuk 9-ik évében, hossz-asz fájdalmas betegség következtében történt elhunytát. A körlehetlen halál meg-fosztá a férjét és a két kis gyermeket leg-drágább kincsöktől, kik vigasztalhatlan szívvel állják körül a gyászos ravatalt. A meg-boldogult földi maradványai f. hó 7-én, d. u. 3 órakor fognak a templom-utca 11. számú házból az ev. ref. vallás szerint „Limbeck János temetés rendező intézete“ által, az aradi közös sírkertben örök nyugalomra tetetni. Aldás és örök béke legyen a hű nő és jó anyja emléke felett Arad, 1888. február hó 5.

— Szegény gyermekek felruházására. T. Vermes Alfréd ur, M. Bodzás derék gyűjtője gyűjtést indított, hogy a szegény iskolásgyermekek felruháztassanak. Ki köz-ségünk zaklatott anyagi helyzetét ismeri, — írja levelezőnk — méltán adja dicseretét tanúgyunk buzgó oszlopának, kinek nemcsak a nép jólété, de egyszersmind ezek gyermekei gondos nevelése fekszik szívében. Tekintve a zord időket s a nyomort, hozzá egy kérés közszégen, hol alig jrt ken-nyerre a családnak s mégis akad valaki, ki egy jó eszmével 45 frt 70 kr tud gyűj-teni a fagyos könyvek felmelegítésére s huszonhét iskolás gyermek kaphat külföld bőző meleg ruhát. A kicsikék nevében fogadják köszönetünket e becses lap utján is úgy az indítványozó iskolázéki alelnök, mint a nemesszívű adakozó urak, kiknek neveit nyugtatványképen ide iktatjuk; Bodzás közszeg szegényalap 5 frt, Löffler Mór 5 frt, Déghy Gyula 3 frt, Balázs Károly dr 2 frt 50 kr, Vermes Alfréd 2 frt, Molnár Ede 2 frt, Lúbek Jakab orvos 2 frt, Kohn Farkas 2 frt, Viczian Pál 2 frt, Török Imre 1 frt 50 kr, Klein Lipót 1 frt 50 kr, Prazsák Mihály 1 frt, Bokor Béla 1 frt, Sass Antal 1 frt, Petőcz László 1 frt, Brenner József 1 frt, Dániel János 1 frt, Megyesi János 1 frt, Nagy Mihály 1 frt, Mag István 1 frt, Frank Mari 1 frt, Gattenmayer Károly 1 frt, Deits Jakab 1 frt, Vermes Béla 50 kr, Prazsák Dezső 50 kr, Baráth Mihály 50 kr, Katona Ráfael 50 kr, Lup-tovics Matyas 50 kr, Spitzer Sándor 50 kr, Egertő Lajos 50 kr, Jánosy Antal 50 kr, Nagy János 50 kr, Gantner Antal 50 kr, Kohn Márton 20 kr. Adja Asten, hogy egykor hálát nyervek érte! M. Bodzáson 1888. febr. 3-án. Brenner József és Prazsák Mihály közs. néptanító.

— Az aradi polgári takarékpénztár, mely működését rövid idő mulva megkezd, helyisége a minorita palota földszintjén, a volt Rosenberg Jakab-féle üzlethelyiség helyén lesz.

— Polgári kitüntetés. Az új-arad-zsigmondházi egyesült önkéntes tűzoltó-egylet egyik volt tevékeny, derék tagját, Buzáky Gyulát tegnap délelőtt Aradon szép polgári kitüntetésben részesítették. Ő mint az új-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet tagja nem egy ízben önfeláldozólag élte veszélyeztetésével működött közre a tűzesetek és vízráadások alkalmával. Az új aradi egyesült önkéntes tűzoltó-egylet megválasztotta főparancsnokává és a díszoklevelet Kubinszky János osztályparancsnok vezetés alatt Heinozl Andráss, Brázits Ferencz Weinl Pál önkéntes tűzoltó parancsnokokból álló küldöttség nyújtotta át. Buzáky Gyula meglató szavakban köszönte meg a küldöttségnek a nem remélt polgári kitüntetését és a küldöttség részére egy barátságos obédét adott, melyen a küldöttségi tagokon kívül számos új-aradi és aradi önkéntes tűzoltó volt meghiva. Az obéd alkalmmal Ternajzó Cassar, Kubinszky János, Kresz Ferencz sikerült pohárköszöntőket mondtak az ünnepeit főúrra. Buzáky Gyula főparancsnokot — mint értesülünk — feltérjeztetés következtében maga a kormány is kitüntetésben fogja részesíteni. A mi az önkéntes tűzoltókra nézve csak buzdítással szolgálhat.

NAPTÁR.

Február 6. Hétfő; Rom.-cath. naptár: Dorottyia. Prot. napt.: Dorottyia. Am. Görög orosz naptár: (Január 25.) Hitt. Gerg. Nap két 7 óra 28 percaker. Nap nyugszik 5 óra 3 perccor.

Február 11. Az aradi Llyodtársulat sártkörű tánozigalma.

Február 11. Az aradi ipartestület bálja. (Ipar-rohá.)

Február 11. Az aradi községi tanítók estélye a Krispin-teremben.

Február 12. Az aradi hadászok és népfelkelők betegsegélyező és temetkezési egyletnek bálja a „Fehér Kereszt“ nagytérben.

Február 12. A galsai gránitkőbánya részvény-társaság közgyűlése Aradon, a lovaspálya irodahelyiségében, déliótt 10 órakor.

Február 25. Román-bál Aradon („Fehér-Kereszt“).

Az aradi és aradvidéki tisztviselői köz fogyasztási szervezetkeztének alaps abály-tervezete.)

(Folytatás)

7. §. Rendes közgyűlés évenként március hóban hívandó egybe. Rendkívüli közgyűlés a tárgy világos megjelölésével 25 szervezetkezteti tag irasbeli kívánságára egybe-hívandó, vagy akkor, ha az igazgatóság szükségessé tartja.

8. §. Minden közgyűlés, tárgyalnak megnevezésével megtartása előtt legalább 8 nappal a szervezetkezteti tagokkal vagy irasban vagy hírlepirál tudatandó s a szervezetkeztet helyiségében kifüggesztendő. A talában minden az egyletlet érdekeit képviselő hirdetésmény az egyletlet helyiségében kifüggesztendő, ugyanitt tartandó a panaszkönyv is.

9. §. Szavazati joggal bír minden egyletlet tag, ki az egyletlettel szemben semmimemű trtozással sincs terhelve, kivérvn a „biztosítók“i összeget, melyre hat havi halasztás van engedélyezve.

A közgyűlésben meg nem jelenhető tag szavazatát érvényesítheti bármely egyletletli tag által, ha ezt irasban kijelenti, mit azonban az ülés megnyitása után az elnöknek előre be kell jelenteni.

10. §. A közgyűlésben az elnök vagy igazgató, és ennek látóllétében az alelnök, esetleg az igazgatók erre a közgyűlés által felkért taga elnököl.

11. §. A közgyűlés határozatképes, ha tagjainak legalább 2/3-ada jelen. Illetőleg képviselve van, ellen esetben 14 nap mu. va új közgyűlés tartandó, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes.

12. §. A közgyűlési szavazások szótöbbséggel történnek. Három vagy több jelölt közül a két legtöbb szavazatot kapott közt rendelendő el új választás. Egyenlő szavazat esetén az elnök válassza dönt.

Oly határozatok, melyek újabb műveléseket özoznak, csak szótöbbséggel döthetők el.

13. §. Jegyzőkönyvet a titkár viszi, és az elnök meg a közgyűlés által erre felkért két tag hitelesíti.

14. §. A közgyűlés határozatképes. Az igazgatóság által évenként előterjesztendő jelentések felülvizsgálása, jóváhagyása és a felmentvény megadása.

Az igazgatóság által előterjesztendő indítványok és az alapszabályok módosítása, illetőleg bővítése.

